



# NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Sestdiena, 1996. gada 9. novembris

• Nr. 83 (6704)

## NEDĒLA LATVIJĀ

◆ Saeima pieņēma likumu par grozījumiem pilsētas domes, rajona padomes un pagasta padomes vēlēšanu likumā. Pašvaldību deputātus turpmāk ievēles uz 4 gadiem, un veletāji, atskirībā no ie-priekšējam pašvaldību vēlēšanām, kad vareja balsot par deputātu kandidatiem no dažādu partiju sarakstiem, tagad varēs izvēlēties tikai vienas partijas sarakstu.

◆ Saeima pirmajā lēsījumā pieņēma grozījumus likumā par iedzīvotāju ienākuma nodokli, kas paredz, ka pensijas virs 60 latiem mēnesi, neatkarīgi no to izmaksas avota, tiks apliktas ar nodokli (25%). Nodoklis būs jāmaksā par pensijām, kas apreķinātas pēc 1996. gada 1. janvāra.

◆ Saeima trešajā un galīgajā lēsījumā pieņēma likumu par Rīgas tirdzniecības brīvostu, bet Ministru kabineta Ekonomikas un finansu komiteja akceptēja likumprojektu par Ventspils brīvostu.

◆ Ministru kabinets akceptēja grozījumus likumā par pašvaldībām, paredzot likvidēt vēlētu rajona padomi un tās vietā izveidot attiecīgā rajona pagastu padomu priekšsēdētāju un pilsētu domu priekšsēdētāju koleģiju lēmējinstīciju — rajona padomi, kura savukārt iecels izpildirektori.

◆ Ministru kabinets nolēma, ka no 1996. gada 15. novembra valsts nodeva par pases saņemšanu būs Ls 5. Pensionāriem, 1. un 2. grupas invalidiem, bērniem līdz 16 gadu vecumam un jauniešiem, kuri pasi saņems pirmo reizi, būs jāmaksā Ls 1. Par atkārtotu pases saņemšanu būs jāmaksā divkārsā apmērā, bet, ja pase divu gadu laikā tiks nozautēta vēlreiz, — pieckārsā apmērā.

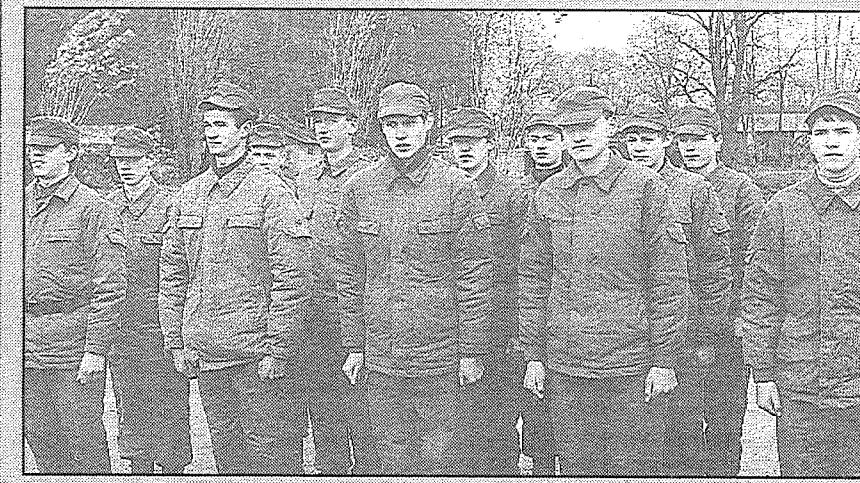
◆ Demokrātiskās partijas «Saimnieks» valde ierosināja likvidēt visus valsts ministru amatus, un šo partiju pārstāvotie rūpniecības, privatizācijas un īpašuma valsts ministrs Juris Dzenis (Ekonomikas ministrija), investīciju un kredītpolitikas valsts ministro Sarmīte Jēgere (Finansu ministrija) un pašvaldību lietu valsts ministrs Ernests Jurkāns (Vides un reģionālās attīstības ministrija) iesniedza demissijas rakstus. Premjers A. Šķēle pieņēma tikai divu ministru atkāpšanos no saviem amatiem, jo uzkata, ka Ernestam Jurkānam palikuši vairāki neizdarīti darbi.

◆ Ekonomikas ministrija iesniedza valdībai projektu par ekonomikas reģionālās attīstības veicināšanu, uz kura bāzes varētu tikt veidots likums par īpaši atbalstāmiem reģioniem, kuri būtu arī Latgale — Rēzeknes, Krāslavas un Preiļu rajonā.

◆ «Bankas Baltija» likvidatoru paziņoja, ka kompensāciju izmaksu bankas noguldītājiem atsāksies ne ātrāk kā pēc gada.

◆ Kļuva zināms, ka Latvijas Krābanka šī gada deviņus mēnešus noslēgusi ar 329 000 latu lielkiem zaudējumiem.

## Lāčplēša mantinieki



● Topošie zemessargi no Jaunaglonas lauksaimniecības skolas; ● militārās apmācības instruktors Juris Viškers. Foto — J. Zarāns

Jaunaglonas lauksaimniecības skola ir viena no nedaudzajām republikā, kur jaunieši var apgūt mazliet neparastu profesiju — zemessargs-remontatslēdznieks. Citos Latvijas novados šo arodi mācīja jau iepriekš, bet Jaunaglonā pirmos audzēkņus uzņēma tikai šajā mācību gadā.

Kops mācību gada sākuma pagājuši nedaudz vairāk kā

divi mēneši. Pieteikami ilgs laiks, lai jaunieši iejustos skolā un mācību procesā. Lāčplēša dienas, kuru svinēsim 11. novembrī, priekšvakarā aizbraucām uz Jaunaglonu, lai lūkotu, kā tad klājas topošajiem zemessargiem un viņu pedagogiem.

Turpinājumu un citus Lāčplēša dienai veltītus materiālu lasiet «Novadnieka» 5. lpp.

## Domāju es dziļas domas...

■ ... kur tie kungi naudu nēm. Tāds skaitāmpantiņš, laikā vēl no skolas laikiem galvā palicis, uzmācīgi maisās prātā, kad mēģinu apkopot Rīgas augstajos namos dzirdēto un redzēto.

Sākām, 4. novembrī, Demokrātiskā partija Saimnieks bija noorganējusi savas frakcijas atklāto sēdi, uz kuri laipni aicināti bija visi interesētie Latvijas žurnālisti un Finansu ministrijas ierēdnī. Ierēdnī bija jaatbild uz frakcijas sagatavotajiem jautājumiem par nākamā gada budžeta skaitīem. Bet žurnālistiem bija lieliska izdevība noskatīties šajā «jautājumu un atbilžu» pēcpusdienā.

DPS frakcijas pārstāvji atturējās no jeb-

kādiem komentāriem par budžeta projektu,

nerunāja arī par saviem priekšlikumiem,

atstājot to visu uz nākamo sēdi. Fi-

nansu ministrijas pārstāvjiem tikai vajadzē-

ja atbildēt uz praktiski neskaitāmiem

jautājumiem par 1997. gada budžeta pro-

iekā redzamajiem skaitīem.

Zurnālistiem, tajā skaitā arī man, radās ie-

spāids, ka galda vienā pusē sēž stingri

skolotāji, bet viņiem pretē studenti, kuri par

uzdoto runā visai nepārliecinoši, atbildot uz

jautājumiem aptuveni. Bija pat tādi jautājumi,

uz kuriem atbildi DPS frakcija tā arī ne-

sagaidīja.

Finansu ministrijas ierēdnīem vajadzēja

paskaidrot, kāpēc ministrijas budžets nāk-

majā gadā paredzēts par veseliem vienpad-

smi procentiem lielāks nekā šogad, kaut

štati būs mazāki. Tajā pat laikā republikas

pedagoģu algas paredzēts palielināt tikai par

2,8 procentiem.

Cik daudz līdzekļu republikas budžetā

ienāks no pensiju aplikšanas ar nodokli?

Tikai aptuveni astoņdesmit tūkstoši latu, jo

tādu apliekamu pensiju būsot diktī maz. Jā-

jautā vai vispār bija vērts maz diskutēt par

tāda nodokļa nepieciešamību, ja tā rezultātā

gaidāms tik mazs efekts?

Tāpat budžeta projektā uzrādīta atse-

višķa institūcija — valsts kase —, kaut patesībā tās funkcijas vajadzētu nodot Finansu ministrijai vai Ministru kabinetam. Budžeta projektā vairākās vietās parādā vi-sai divaina aile «nesadalītie izdevumi». Pēc DPS vadītāja Ziedoņa Čevers domām — likumā tas nav atlauts.

## AKTUĀLS KOMENTĀRS

Pārāk liels kāpums salīdzinājumā ar šī ga-dā budžetu paredzēts arī dažādiem ārkārtas gadījumiem, kas patiesībā ir dabas stihijas, plūdi, zemestrices un tā tālāk.

Krievs plusiņš budžetā iecerēts arī, pie-mēram, Valsts ieņēmumu dienestam. Ar ko

tas viss pamatot, Finansu ministrijas pār-

stāvji, diemžēl, skaidri atbildēt nespēja.

Var jau būt, ka DPS frakcijas loceklu jau-tājumi iesākumā bija pārāk asi, neieciņīgi, tāpēc arī atbildētājiem no Finansu ministrijas puses bija grūti atbildēt. «Saimnieki» frakcijas sēdei bija gatavojušies pamatiņi, finansistiem nācās atbildēt uzreiz. Tieši tāpēc viņi labprāt piekrita deputātu vēlmei sagatavot uz neskaidrajiem jautājumiem rakstiskas un izsmēlošas atbildes.

Divu stundu laikā Finansu ministrijas un DPS savstarpejā sarunā kļuva skaidrs, ka deputātus jaunajā budžeta projektā vēl daudz kas neapmierina, ka viņi ir pamani-jusi vienu otru vietinu, kur varētu ietaupīt visai krievu līdzekļus, lai kaut nedaudz uzlabotu situāciju sociālajā sfērā, pašval-dibās un citur. Iedzīvotājiem jautājumiem

varētu palielināt budžetu par visai krievu summu, kas, piemēram, pietrūkst skolotāju algām.

Līdzīga rakstura neskaidrības ir arī ar

muitas nodokli. Finansu ministrijas pār-

stāvji bija spiesti atzīt, ka viņi nevar precīzi

pateikt, cik tad īsti liels ir neiekasētais muitas nodoklis. Tāpēc, tēmējot droši vien uz VID, DPS frakcijas deputāts, Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētājs Atis Sausnītis jautāja, sak, cik tad jūsu ministrijai vēl vajag papildus iedot līdzek-lus, lai jūs spētu iekāset neiekasēto...

Frakcijas sēdes gaita liecināja, ka papildus līdzekļus budžetā var atrast DPS lide-ris Ziedoņs Čevers secināja, ka līdzīgu disku-siju vajadzēja sākt jau agrāk: «Mēs esam par to, lai galarezultātā vinnētāji būtu Latvijas iedzīvotāji, lai viņus neskartu valdības mēģinājumi kaut vai par dažiem latiem samazināt katras ģimenes ienākumu daļu.»

Arī Finansu ministrijas parlamentārais sekretārs, LZS/KDS frakcijas deputāts Māris Vitols pēc sēdes žurnālistiem teica, ka saruna vērtējama pozitīvi, jo īāva apzināt tās budžeta projekta iedaļas, kur skaīti nav izskaidroti.

DPS frakcija paredzējusi arī citas atklātās frakcijas sēdes, kurās turpinās sarunu par budžeta projektu, jau piedāvājot savas priekšlikumi programmas.

Ākaba iela, kur notiek Saeimas sēdes, kur pulcējas frakcijas un komisijas, at-rodas pašā Vecrīgas viducī. Bezgala skaista un romantiska kļuvusi Rīgas sirds. Spožas vitrīnas, krāšņi veikali, ekskursanti knikšķina fotoaparātus, šaurajās ieliņās tālu dzirdamas ielas muzikantu spēlētās melodijas.

Viss jau būtu romantiski, ja vien... Ja vien ik pēc pārdesmit metriem garāmgājējēm pretī nestieptā rokas žēlastības dāvanu lūdzēji, gadu nasta un nabādzības nospies-ti sirmgalvji. Viņi neprasāja iedot piecus vai desmit santīmus. Viņi klusē. Un stiepj lepi-ni tērpajiem daudzo ministru klerkiem pakāj savas izkāmējušās rokas. Šiem likteņa pabēriem patiesām ir grūti saprast, kur tie kungi naudu nēm — ne tie ara, ne seja, ne ecēja velēniņas...

Lidija Kirillova

■ «Lauku Avizes» rīkotā zemnieku saimē jau iekarojusi savu auditoriju, savus interesentus. Sogad tā notika jau trešo reizi. No mūsu rajona uz 3. Zemnieku saimēmu aizbrauca trīs ģimenes — Jevgēnija un Jāzeps Sērīme, Rēina un Valdis Caunāni no Galēnu pagasta, kā arī Aija un Mindaugs Bitinis no Vārkavas pagasta.

**S**varīgākā 3. Zemnieku saimē bija Zemkopības ministra Roberta Dilbas runa. Ministrs uzsvēra to, ka katrs ar lauksaimniecības produkcijas ražošanu saistītais cilvēks dod darbu vēl vienam vai diviem cilvēkiem, ka šoruden labības iepirkuma cenas Latvijā pietuvojušās pasaules līmenim un graudu kopievākums ir palielinājies. Un tomēr valstī vēl esot liels graudu deficits, — īpaši lopbarības, jo 50 procenti no nepieciešamā daudzuma jāimportē. Arī pārtikas tirgus nav piepildīts. Lidz nākamā gada rāzai valstī pietrūks apmēram 20 tūkstoši tonnu pārtikas kvešu un tikpat daudz rūzdu.

Piena iepirkums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieaudzis par 19 procentiem. Gada laikā Latvijā cūku skaits samazinājies par 100 tūkstošiem, bet liellopu skaits — par 40 tūkstošiem. Ministrs apstiprināja, ka kvotas gaļas importam ar 10 procentu muitas tarifa likmi konkur-

sa kārtībā saņems tikai tie pārstrādes uzņēmumi, kuri vispirms iepērk galu un lopus no vietējiem zemniekiem, norēķinās ar tiem un maksā nodokļus.

Šajā pusgadā no subsīdiju fonda līdzekļiem lopkopībai iedalīti 603 tūkstoši latu, bet nākamgad tiek plānoti 1,3 miljoni. Zemkopības ministrija nākamgad paredzējusi subsīdijas šādiem mērķiem: par sākotnējo sēklkopību un kondicioneitu šķirnes sēklu, augstražīgas tehnikas iegādei un modernu tehnoloģiju ieviešanai, ciltssdarba attīstībai, mājlopu sugu genofonda saglabāšanai, vāislās materiāla iegādei, jaunu, augstražīgu piena un gaļas liellopu un cūku ganāmpulkā izveidošanai, cukura ražošanas veicināšanai. Roberts Dilba sarunā ar zemniekiem uzsvēra, ka budžeta ieņēmumu daja ir rūpīgi saplānota, tāpēc nav iespējams palielināt finansējumu subsīdijām, nesamazinot to kam citam. Un piebilda, ka pats svarīgais jautājums, ko pašlaik risina Zemkopības ministrija, ir kreditresursu piešķiršana.

Lauku Attīstības fonds šogad noslēdzis 65 aizdevuma līgumus par 250 tūkstošiem latu. Fonds veidojies no līdzekļiem, kuri uzkāras no atmaksātajiem kreditiem. Nākamajā gadā fondā varētu būt aptuveni

divi miljoni latu.

Latvijā lēnām, tomēr notiek krajaizdevumu sabiedrību dibināšana. Cēsu rajonā esot trīs šādas sabiedrības, kuras iedzīvotājiem varētu izsniegt kredītus ar 12-16 procentu likmi gadā. Kā izrādījās, līdzekļus šādu sabiedrību pamatkapitālam ir devusi Eitopas Savienība un Latvijas Īpašās palīdzības fonds.

Laukos zemnieki izmanto vēl astondesmitajos gados ražoto tehniku. Lai tehniku atjaunotu, ik gadus vajadzētu 85-86 miljonus latu. Kā problēmas risinājuma variantu ministrs ieteica veidot lauksaimniecības tehnikas un nomas punktus.

Valstī beidzot pieņemts Lauksaimniecības likums, kas ļaus ietekmēt lauksaimniecisko ražošanu ar ekonomiskām un tiesiskām metodēm. Viena no svarīgākajām normām, kas iestrādāta likumā, ir tā, ka subsīdijas lauksaimniecībā nedrīkst būt mazākas par 3 procentiem no valsts patmbudžeta. Ir noteikta arī kārtība, kādā pārstrādes uzņēmumiem jāmaksā par nodoto produkciju, kā arī jāatlīdzina zemniekiem nesavlaicīgās norēķināšanās dēļ radušies zaudējumi.

— Tā bija nopietna saruna, — atzīst Galēnu pagasta zemniece Jevgēnija Sērmā, — jo bija tikšanās gan ar Valsts pre-

zidentu Gunti Ulmani, gan Saeimas deputātiem, gan valdības viriem. Zemnieki bija atbraukuši, lai uzsklausītu viņu viedokļus, saņemtu informāciju, kā strādāt turpmāk. Arī tāpēc, lai satiktos ar domubiedriem no visas Latvijas.

Jevgēnija Sērmā vēl sacīja, ka viņai šo reiz visvairāk pie sirds gājusi garīgā atlodze, kas piedzīvota zemnieku saimēs sievu «klubīnā». Lielu dvēselisku gandrījumu devusi tilšanās ar rakstnieci Māru Svīri. Labestīgā gaisotnē ritējusi V. Veicīsa grāmatas «Uzvedības un saskarsmes kultūra» prezentācija. Sievietes varējušas aprūpīties arī ar kosmētiku Rasmu Vilipsoni, dietoloģi Lolitu Neimanī, Gaiļezera slimīcas fiziorehabilitācijas nodaļas vadītāju Mirdzu Strautiņu, dermatologēm Ināru Karpoviču un Ināru Anšupāni. Lieši padomī bijuši Bulduru dārzkopības tehnikuma auglīkopības skolotājai Gunta Krastījai un citām Latvijā pazīstamām dāmām. Arī kungiemi. Piemēram, ainavu un dārzu veidošanas speciālistam Aivaram Grīķim:

— Žēl vienīgi, ka no Preiļu rajona 3. Zemnieku saimē bijām tikai trīs ģimenes, — sarunas noslēgumā sacīja Jevgēnija Sērmā.

A.Iljina

## Līvānu DzKSU parādu problēmas risinājuma meklējumos

■ Latvijā šobrīd gan masu informācijas līdzekļos, gan no valsts dažādu līmeni ierēdņu puses tiek popularizēts sauklis: «Kā maksāsim nodokļus, tādā valstī arī dzīvosim.» Ne mazāk svarīgs par šo globālo saukli ir kāds cits teiciens, kuram Latvijas TV droši vien netiks speciali veidots reklāmas klips, lai sauklis labāk aizietu līdz cilvēku apzinai, bet kuri ātri vien liks sevi manīt pat bez īpašas reklāmas, — «kā maksāsim par īri un komunālajiem pakalpojumiem, tādās mājās arī dzīvosim.»

Agaidām jau vēl neuzaucamies — Pjūnts (tiesa gan, caurs) vīrs galvas ir, 4 sienas arī ir (tas nekas, ka ar slīktu siltumizolāciju), aukstā ūdens apgāde dzīvokļos tiek nodrošināta (dažāk gan ar pārtraukumiem, avāriju dēļ ūdensapgādes sistēmā, kuru par jaunu vīs nenosauksi), visiem lietošanā ir arī daudzus gadus remontu nerēdzējušas kāpņu telpas un viss parējais, kas piedienas «labiekārtotiem dzīvokļiem». Un pats galvenais — par to visu «labiekārtošanu» vēl pagaidām atbild kāds cits — dzīvokļu komunālās saimniecības uzņēmums.

Diemžēl, itin raiti viena pēc otras šīs «labiekārtotās» mājas tiek nodotas privatizācijai, tas ir, mums pašiem. Protams, īrniekiem ir tiesības prasīt, lai mājas pirms nodošanas privatizācijā tiktu sakārtotas. Savukārt DzKSU ir tādas pat tiesības prasīt no īrniekiem savlaicīgi un pilnā apmērā norēķināties par īri un sniegtajiem komunālajiem pakalpojumiem, jo šī nauda paredzēta arī māju uzturēšanai kārtībā. Un tā rodas absurdā situācija, kad vieni nevar vai negrib maksāt, kā rezultātā otriem nav naudas, lai veiktu elementārus darbus. Bet laiks negaida, un «labiekārtotais manojums» kā lavīna veļas mums vīrsū.

Līvānos šai ziņā ir tieši tāpat kā visā valstī. Kā informēja Līvānu DzKSU direktors Leonīds Šeflers, «uz šī gada 1. novembri iedzīvotāju parāds DzKSU ir Ls 149000. Tomēr, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, iedzīvotāji irēs un komunālos pakalpojumus apmaksā vairāk (piem., 1995. g. 1. ceturksnī aprēķināti Ls 42732,9, apmaksāti Ls 19267,05. Šī gada 1. ceturksnī aprēķināti Ls 55664,72, apmaksāti Ls 30678,02). Neskatoties uz šo tendenci, jo projām DzKSU peļņa ir tikai uz papīra. Iedzīvotāju ikmēneša parādi (Ls 5-6 tūkst.) uzņēmumam skaitās kā neizmanto-

tie līdzekļi. Rezultātā nevar veikt plānveidīgus remontus, jo nav reālas naudas. Šobrīd izpildām tikai tos darbus, ko reāli var apmaksāt, vasarā labojām jumtus, salabosim, iestiklosim namu sekciiju ārdurvis u.tml. Bet tādus nepieciešamus darbus, kā namu sekciiju kosmētiskais remonts, pilnībā visu jumtu salabošana, ēku siltināšana, vēl ilgi nevarēsim veikt. Vairāk konsultanti mums piedāvājuši ēku siltināšanas projektus, bet es nerēdzu iespēju šī paša naudas trūkuma dēļ ištenot kaut vienu no viņu projektiem.

Arī šīs maksu iedzīvotāju zemās maksāspējas dēļ mēs netaisnāmies paaugstināt, lai gan optimālai māju apsaimniekošanai līdzšinējo 7,5 santīmu vietā par 1 m<sup>2</sup> dzīvojamās platības būtu jāmaksā vismaz 9 santīmi. Cenu paaugstināšanas vietā mēs darīsim visu iespējamo, lai atgūtu naudu no parādniekiem. 1995. gadā tiesā iesniezējām prasību pret 19 īrniekiem (1 no tiem izlikts no dzīvokļa, 7 samaksājuši parādu, 2 izbraukuši, pārējie samainījuši dzīvokli pret mazāku apdzīvojamo platību). Šogad tiesā iesniegtas 50 prasības, — 10 prasības par izlikšanu no dzīvokļa, parāda piedziņas neiespējamība atzīta 2 personām, 7 ģimenes atstājušas dzīvokli. Noteikti nepieciešams parādniku dzīvesvietais veikt pirmstiesas apsekošanu un tad lemt, vai nodot viņu lietas tiesā. Šobrīd tiesu darbiem nav īstas efektivitātes, piemēram, prasība pret parādniku iesniegta februārī, izskaitīta tiek augustā; tiesas lēmums ir par izlikšanu no dzīvokļa, bet reāli izlikšana nenotiek. Valstī nav arī parādu cietumu, pat, ja tie būtu, kādam šie cieņi jāzūtūt.»

Tiesas prakse rāda, ka nemaksātāju lietu izskatīšana ir ļoti problemātiska. Reāli var maksāt tie, kam ir darbs un naudas ienākumi. Pārējiem parādu piedzītām tiek iepērk galu un lopus no vietējiem zemniekiem, norēķinās arī parādniku izliek no dzīvokļa, un tiesas izpildītājs nāk aprakstīt parādnika mantu, izrādās, ka viņa dzīvoklis ir tukšs. Dažākār lietu izskatīšanu nākas atlīkt, jo parādniks tiesā neierodas, ignorē jebkādus brīdinājumus un paziņojumus. Civilprocesa kodekss gan pieļauj arī saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu pēc dzīvojamo telpu tiesas līgumiem attiecībā uz tiesas un komunālo pakalpojumu maksājumiem. Ja arī parādniku izliek no dzīvokļa, viņam tāpat kaut kur ir jāpaliek, bet Līvānos sociālo māju nav. Valsts mēroga problēma, savukārt, ir parādu cietumi.

L. Šeflers: «Tām 50 parādniku lietām, kas tiesai nodotas šogad, sekos arī pārējās.

Vairāk prasības tiesā sniegim tieši par parādu piedziņu.

90 cilvēki vēl joprojām nav atstrādājuši apkures, īres un komunālo maksājumu deklarācijas. Oktobra sākumā viņiem DzKSU izsūtīja brīdinājumus, ja deklarācijas netiks atstrādātas līdz 10. decembrim, viņi tiks uzskatīti par ļaunprātīgiem nemaksātājiem un viņu lietas nodotas tiesā. Vairāk ne ar vienu mēs auklēties netaismies.

Tas pats attiecas arī uz pilsētas biznesa pārstāvjiem, kuriem pašvaldība izsniedz tirdzniecības atļaujas, bet viņi tai pat laikā ir mums pārādā. 27. septembrī nosūtījām domei vēstuli ar ierosinājumu, izskatot personu iesniegumus par tirdzniecības un individuālu darba atļauju piešķiršanu, nemēt vērā šo iedzīvotāju īres un komunālo maksājumu stāvokli. Parādniekiem atļaujas izsniegt tikai uz 3 mēnešiem, ar iespēju parādu maksāšanas gadījumā atļauju pagarināt. Domei iesniezējām arī sarakstu par šo tirdzniecības atlauju īpašnieku īres un komunālo maksājumu lielāko parādu apjomu (uz 01.09.96.). 6 personām no šī saraksta, kuru lietas jau sagatavotas tiesai, 30. septembrī izsūtījām brīdinājumus, bet tikai 2 no tām oktobrī iesāka parādu dzēst.

Praktiski visas mājas Līvānos, kuras saņem DzKSU komunālos pakalpojumus, ir parādnieces. Kritiska situācija ir arī ar tā dēvēto dienesta viesnīcu Smilšu ielā 3. Par istabu šajā «viesnīcā» īrniekam jāmaksā Ls 10,77, bet daži nemaksā jau kopš dzīvošanas sākumā šajā ēkā, un viņu parāds sniedzas pāri Ls 700. Kopumā šo īrnieku parāds DzKSU sastādā Ls 7084,81, un diezin vai mēs šo summu jēlējām atgūsim, jo gandrīz visas «viesnīcā» dzīvojošās personas nav maksāspējīgas.

Ls 2007,48 šogad mēs esam atgūvusi pēc izsolēm, kur dzīvokļi pārīdoti par iepriekšējā īrnieka komunālo maksājumu parādu summu. Regulāri DzKSU rīko arī pārīdotus ar nemaksātājiem. Rezultāti šim sarunām ir. Pāris mēnešu laikā ap 30% parādniku sāk parādu dzēst. Protams, ja parāds ir ap Ls 200, tad katru mēnesi maksājot tikai 2 latus + kārtējos maksājumus, parāds dzēsīties gadiem ilgi. Ja tomēr parādniekam nav reālu iespēju maksāt vairāk, lai viņš maksā kaut šos pāris latus. Viņš mūs neaizmirst, un arī mēs pret viņu represijas nevērsīsim. Toties ļaunprātīgajiem nemaksātājiem uz mūsu labvēlibu vairs nav ko cerēt.»

Daina Kursite

## Palielinājušies ziemāju graudaugu sējumi

Septembrā sākumā rajona zemkopjos radās bažas, vai šogad izdosies iesēt ziemāju graudaugus vismaz pagājušā gada platībās, kuru bija ap 3500 ha.

Grūtības radīja zemes uzaršana un kvalitatīva sastrāde, ko radīja sausuma periods augustā, kā arī iesētie ziemāji septembrī slikti diņa, jo 3. ceturksnī bija zemas temperatūras un spēcīgas salnas naktī. Daudzi zemes kopejī riskēja un turpināja sēju septembrā otrajā pusē un pat oktobra sākumā. Risks attaisnojās, jo klimatiskie apstākļi oktobrī bija ideāli, gan pietiekoši mitruma, gan siltuma. Sējumi sadīga, sacerīja un vēl veģētē pašreiz, kas dod optimismu labvēligai ziemēšanai. Tagad jāuzmanīgi sējumi, lai neveidotos ūdens pēlēkes, kuras jānovada ar izveidotām vagām. Ja sēkla nav kodināta, iespēju robežas jāveic miglošana pret varbūtējo sniega pelejumu. Pēc pagastu pašvaldību ziņām iesēts apmēram 6070 ha ziemāju.

Ideāli apstākļi rudens aršanai, kaut aršana prasa prāvus naudas līdzekļus, kuru zemniekiem trūkst, tomēr jāatceras vecā patiesība, ka jebkurš arums rudenī ir labāks par kvalitatīvu arumu pavasarī.

J.Kivlenieks,  
lauksaimniecības departamenta  
galvenais agronom

## Aicina zemniekus audzēt auzas un griķus

Oktobra beigās akciju sabiedrībā «Rīgas dzirnavnieks» notika jaunā siltuma ražošanas kompleksa atklāšana, kas, kā teikts paziņojumā presei, ko saņēmis arī «Novadnieks», ir nozīmīgs solis uzņēmuma tālākā attīstībā un nodrošinās uzņēmuma nepārtrauktu darbu visu gadu. Jaunā siltuma ražošanas sistēma, padarot uzņēmumu neatkarīgu no apkures sezonālitātes, rada priekšnoteikumus produktu sortimenta paplašināšanai un jau esošo iecienīto produktu (piemēram, auzu pārslu «Herkless») ražošanas apjomu palielināšanai.

«Rīgas dzirnavnieks» jau pavasarī sāks realizēt jaunu programmu, lai stimulētu auzu un griķu audzēšanu Latvijā. Kā paziņoja uzņēmuma ģenerāldirektors Silvestrs Gerhards, auzu patēriņš nākamajā gadā varētu palielināties par 14 000 tonnu, bet griķu — par 4000 tonnu. «Rīgas dzirnavnieks» ražotās auzu pārslus ir pieprasītās produkta ar augstu kvalitāti un zemu cenu, un uzņēmums ir vienīgais Baltijā, kas tās ražo. Ar «Herkulesu» tiek plānots nodrošin

## Sociāli ekonomiskais stāvoklis rajonā 1996. gada 9 mēnešos

1996. gada deviņos mēnešos Preiļu rajonā dzimuši 296 bērni, miruši 523 cilvēki.

Reģistrēto bezdarbnieku skaits rajonā septembra beigās bija 4378, no tiem ilgstošie bezdarbnieki 3324. Bezdarbnieka pabalstu saņem 1284 cilvēki. Bezdarba līmenis rajonā septembra beigās bija 22,1 procents no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaita (Latvijā bezdarba līmenis — 7,0%).

Valsts un pašvaldību uzņēmumos, iestādēs, organizācijas ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu strādājošo vidējā aprēķinātā darba samaksa septembrī bija 79,12 lati.

### Lauksaimniecība

Šī gada deviņos mēnešos piecas statūtsabiedrības realizējušas kaušanai 359 tonnas mājlopī, izslaukušas 3129 tonnas piena. Vidējais izslaukums no govs deviņos mēnešos bija 2501 kilogramms.

1996. gada deviņos mēnešo lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumos iepirktais 916 tonnas lopu un putnu, 12583 tonnas piena. Salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, lopu un putnu iepirkums samazinājies par 32 procentiem, piena iepirkums palielinājies par 62 procentiem.

Deviņos mēnešos zemnieku saimniecības, piemājas saimniecības un personīkas palīgsaimniecības samazinājus lopu un putnu pārdošanu lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumiem, salīdzinot ar 1995. gada deviņiem mēnešiem, par 360 tonnām jeb 33 procentiem. Pienas pārdošana palielinājusies par 55 procentiem.

### Būvniecība

Janvārī—februārī būvniecības uzņēmumi un organizācijas veikušas būvmontāžas ligumdarbus 145000 latu apjomā, tajā skaitā pašu organizāciju veiktais būvmontāžas darbu apjoms ir 122600 latu.

Deviņos mēnešos par iedzīvotāju personīgajiem līdzekļiem nodotas ekspluatācijā 17 individuālās mājas ar 1287,7 kvadrātmetru lielu kopējo platību.

### Rūpniecība

Valsts un pašvaldību uzņēmumos (neatkarīgi no nodarbināto skaita), pārējos uzņēmumos un uzņēmējsabiedrībās, kur rūpniecīkā rāzošā noderbināti 50 un vairāk cilvēki, rūpniecības produkcijas izlaide deviņos mēnešos sastādīja 3057 tūkstošus latu.

Gatavās produkcijas krājumu vērtība noliktavās pārskata perioda beigās bija 894,6 tūkstoši latu. Lielākie krājumi bija a/s «Preiļu siers» — 470,1 tūkstotis latu, a/s «Līvānu stikls» — 341,9 tūkstoši latu, privatizējamā valsts Līvānu kūdras fabrikā — 51,8 tūkstoši latu vērtībā.

Salīdzinot ar 1995. gada 9 mēnešiem, samazinājusies atsevišķu produkcijas veidu ražošana. Piemēram, sviesta ražošana samazinājusies par 43,7 procentiem, desu izstrādājumu ražošana — par 23,1 procentu, stikla trauku ražošana — par 49,9 procentiem, maizes un maizes izstrādājumu ražošana — par 19,9 procentiem.

Tajā pat laikā pilnpiena (pārrēķinot pienā) ražošana palielinājusies par 54,2 procentiem, skāba krējuma ražošana — par 51,4 procentiem, sieru ražošana — par 18,5 procentiem, pilnpiena ražošana — par 76,6 procentiem.

Preiļu rajona valsts statistikas nodaļa

## Parādi var izputināt paju sabiedrību «Ausma»

■ Paju sabiedrība «Ausma» par pārdoto lauksaimniecības produkciju nav saņēmusi 86 tūkstošus latu. Šis naudas pietiku, lai veiktu saimnieciskos maksājumus, strādājošajiem izmaksātu algas un valstij nomaksātu nodokļus.

Paju sabiedrības «Ausma» vadītājs Pēteris Kočkers stāsta:

— Nesen zvanīju «Rīgas miesniekiem» un lūdzu ieskaitīt «Ausmas» kontā 13 tūkstošus latu, kas ir šī uzņēmuma parāds par nodotajiem lopiem. Man atbildēja — mēs jums neprasījam, lai jūs lopus nodotu «Rīgas miesniekam». Ko nu te vēl piebilst? Valstī valda anarhija, pārstrādes uzņēmumi diktē savus noteikumus ražotājiem un izputina tos. Naudu par pārdoto produkciju nevar piedzīt pat tiesas ceļā. Kalsnavas spīta rūpīcības piemērs par nodotajiem lopiem. Ir arī citi parādnieki. Līdz ar to paju sabiedrība, kura spētu organizēt normālu saimniecisko darbību, pati nokļuvusi parādos.

«Ausma» nav samaksājusi «Latvenergo» 8 tūkstošus latu, par ko šis uzņēmums regulāri reķina soda sankcijas, 2 tūkstošus latu paju sabiedrība ir parādā lopu mākslīgās apsēklošanas speciālistiem, 10 tūkstoši latu nav ieskaitīti Valsts ieņēmu dienestam, bet sociālais nodoklis

Kalsnavas spīta rūpīcības esam saņēmuši tikai 5 latu, ko piedzīnis Madonas rajona tiesu izpildītājs.

45 tūkstošus latu «Ausmai» parādā ir individuālais uzņēmums «Pārsla», kas savāc paju sabiedrības pienu. Akciju sabiedrība «Preiļu siers» nav samaksājusi 20 tūkstošus latu. «Pārsla» nelielas summas atrod ik mēnesi, taču kopumā parāds joprojām netiek dzēsts.

Rudzātu pagasta zemnieku saimniecības «Pavasaris» parāds paju sabiedrībai ir 3900 latu. Bija tiesa, atkal lēmums par labu «Ausmai», un atkal saņemti tikai simboliski 5 lati. Ir arī citi parādnieki. Līdz ar to paju sabiedrība, kura spētu organizēt normālu saimniecisko darbību, pati nokļuvusi parādos.

«Ausma» nav samaksājusi «Latvenergo» 8 tūkstošus latu, par ko šis uzņēmums regulāri reķina soda sankcijas, 2 tūkstošus latu paju sabiedrība ir parādā lopu mākslīgās apsēklošanas speciālistiem, 10 tūkstoši latu nav ieskaitīti Valsts ieņēmu dienestam, bet sociālais nodoklis

nav samaksāts par 6 tūkstošiem latu. 2,5 tūkstoši latu «Ausma» ir parādā firmai, no kuras aizņēmās degvielu, lai apstrādātu laukus, jo citas izejas nebija. Strādājošajiem nav izmaksātas algas par 15 tūkstošiem latu.

Paju sabiedrības vadītājs lūdzis pālidzību rajona lauksaimniecības departamentam, taču arī tas nespēj mainīt situāciju, jo valstī nav likumu, kas normalizētu ražotāja un pārstrādātāja attiecības un savstarpējos norēķinus. Pēteris Kočkers saņīja, ka viņš var vienīgi pateikties Valsts ieņēmu dienestam, kas izprot paju sabiedrības situāciju — ne jau savas vairāk dēļ tā nespēj nomaksāt nodokļus.

Kā būt turpmāk? Pēteris Kočkers spriež: «Jāsasauc paju biedru pilnsapulce. Divas reizes jau piedāvāju paju sabiedrībai pašlikvidēties, jo nerēdu iespējas turpināt saimniecisko darbību. Acīmredzot, atkal piedāvāšu to pašu. Kā lems paju biedri, tā arī būs. Bet cilvēki tomēr vēl cer un vēlas saglabāt darbu.»

A.Ijjina

## Dzīvokļu un dzīvojamo māju privatizācijas norise Preiļu rajonā

■ Pamatojoties uz likumu «Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju», dzīvokļu un dzīvojamo māju privatizācija ir sākusies arī Preiļu rajonā. Lai iegūtu līdzekļus privatizācijai, rajona pašvaldības pieņēma lēmumu privatizāciju uzsākt dzīvojamās mājas, kurās ir neapdzīvojamās telpas. Izsoles rezultātā privatizējot neapdzīvojamās telpas, maksas tiek nemta 50% latos, 50% privatizācijas sertifikātos.

Kā pirmie šo dzīvojamo māju privatizācijas procesu uzsākā Līvānu pilsētas domes dzīvojamo māju privatizācijas komisija. Pašlaik Līvānu pilsētas dome ir pieņēmuši lēmumu par 13 piecstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju privatizāciju. No šīm mājām četrās bija neapdzīvojamās telpas. Divas izsoles rezultātā tieka pārdotas. Preiļu pilsētā ar domes lēmumu sarakstā ir 21 dzīvojamā māja, no kurām trijās ir neapdzīvojamās telpas. Izsole divas tika pārdotas.

Dzīvojamo māju privatizācija ir uzsākta arī rajonu pagastu pašvaldībās. Pavisam rajonā dzīvokļu īrnieki un viņu ģimenes locekļi ir saņēmuši 249 privatizācijas paziņojumus. Ir divi varianti, kā atbildēt uz privatizācijas paziņojumu:

- 1) iesniegt privatizācijas pieteikumu;
- 2) atteikties no dzīvokļa privatizācijas.

Šāds privatizācijas pieteikums vai atteikums ir jāiesniedz pilsētas (pagasta) dzīvojamo māju privatizācijas komisijā viena mēneša laikā no privatizācijas paziņojuma saņemšanas dienas.

Jāņem vērā, ka par atteikumu privatizēt piedāvāto dzīvokli ir uzskatāma arī atbildes nesniegšana 1 mēneša laikā no paziņojuma saņemšanas dienas.

Līdz privatizācijas pieteikuma iesniegšanas brīdim ir jābūt nomaksātai īres maksai, maksai par komunālajiem pakalpojumiem, pretējā gadījumā privatizācijas pieteikums netiek pieņemts.

Latvijā dzīvokļu un dzīvojamo māju privatizācija notiek brīvprātīgi. Tātad katram pašam jāizlej — piedalīties dzīvojamo māju privatizācijā vai nē.

Dzīvokļa īrnieks, kurš savu dzīvokli ieguvīs īpašumā, ir tiesīgs rīkoties ar savu īpašumu, proti — viņš var to pārdot, mainīt, novēlēt testamentā vai dāvināt jebkurai personai, kā arī iekilāt to pēc saviem ieskatiem. Īpašumu var izmantot, pēc sava ieskata, mantas pavairošanai un lietot visādā veidā, ja viņu neierobežo li-

kums «Par dzīvokļu īpašumu» un ja tas nerada traucējumu citām tajā pašā namā dzīvojošām personām — dzīvokļu īpašniekiem un īrniekiem.

Visā Latvijā dzīvokļu īrniekiem tiek piedāvāta dzīvokļu «paātrinātā» privatizācija. Lai dzīvokli nodotu īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, īrniekiem ir jāapņemas samaksāt pašvaldības noteiktā maksa par dzīvokļa nodošanu īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai:

1) dzīvokļa cena sertifikātos — 2 sertifikāti par vienu dzīvojamās mājas platības kvadrātmetru;

2) latos maksājamā summa — 20 lati par dzīvojamās mājas sagatavošanu privatizācijai.

Dzīvokļa īpašniekam nav jāmaksā īres maksai, bet jāmaksā nepieciešamais mājas uzturēšanas maksājums, kas nevar pārsniegt pašvaldības noteikto īres maksu.

Šobrīd, vērojot dzīvokļu privatizācijas gaitu Preiļu rajonā, jāsecina, ka viens no lielākajiem stimuliem dzīvokļu noformēšanai īpašumā ir vēlēšanās saglabāt šo dzīvokli saviem tuviniekiem vai arī radīt brīvu dzīvokļu tirgu. Visā rajonā uz paātrināto privatizāciju ir pieteikušies 315 dzīvokļu īrnieki, kuri ir apstiprināti ar domes lēmumus. 156 dzīvokļu īrnieki ir saņēmuši aplieciņas par īpašuma tiesībām uz dzīvokli. Jāņem vērā, ka dzīvokļa īrniekam «paātrinātā» privatizācijas procesā tiek nodots īpašumā tikai dzīvoklis nevis dzīvokļa īpašums. Šāds īpašums pastāv tikai līdz brīdim, kad dzīvojamā māja tiek nodota privatizācijai. Uzsākot dzīvojamās mājas privatizāciju, arī dzīvokļa īpašniekam tiek nosūtīts privatizācijas paziņojums. Dzīvokļa īpašniekam ir jāiesniedz pašvaldībā privatizācijas pieteikums, tad arī pašvaldība likuma noteikta kārtībā sagatavos pirkuma līgumu, kuru slēgs ar dzīvokļa īpašnieku, kas, savukārt, būs pamats dzīvokļa nostiprināšanai zemesgrāmatā. Privatizējot šādu dzīvokli, kas tīcis nodots īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, tā īpašniekam vairs nav jāveic maksājumi par privatizācijas objektu.

Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas pārstāvē pieņem Preiļos, Raiņa bulvārī 19, 13. kabinetā otrdienās un ceturtdienās no 9.00 līdz 17.00.

I.Meluškāne,  
centrālās dzīvojamo māju  
privatizācijas komisijas  
pārstāvē Preiļu rajonā

## Lūdzam atsaukties

Preiļu 1. pamatskola iesaistījusies konkursā «Latvenergo skolām». Mēs vēlamies savākt informāciju par elektrofikāciju mūsu pilsētā un rajonā.

Mums interesē cilvēki, kas piedalījušies šajā procesā un viņu atmiņu stāstījumi, plāni, projekti, skices vai to kopijas, fotogrāfijas, priekšmeti un darba rīko, ko ar viņu strādājuši.

Mēs meklējam cilvēkus vai ģimenes, kas bijuši 1938. gada Ķeguma spēkstacijas celtniecības aizņēmuma kreditzīmu īpašnieki.

Mums interesē informācija par elektroenerģijas ieguvei avotiem mūsu novadā un to izmantošanu (ūdensdzirnavas, vēja ģeneratori, tvaika mašīnas, dzīzelzīnēji u.c.).

Lai nodotu savu informāciju, jūs varat zvanīt uz skolu pa telefonu 22558 dienā vai rakstīt: Preiļu 1. pamatskola, Daugavpils ielā 34 (norādot savu adresi). Vakaros var zvanīt uz dzīvokli 21100 skolātājam Skutelim.

Pateicamies par jebkuru informāciju elektrofikācijas jautājumos. Lūdzam to sniegt līdz 1996. gada 25. novembrim.

Jūs palīdzēsiet atdzīvināt to, kas pieder vesturei.

Cerot uz jūsu atsaučību,  
skolotājs P.Skutelis

## Globālas laimes meklējumos

Starptautiska zinātnieku grupa ieguvusi rezultātus, kas raksturo dažādu tautu «laimes pakāpi», proti, cik lielā mērā (vidēji) tās vai citas nācijas pārstāvji jūtas laimīgi?

Apkopoti rezultāti par 43 valstīm, starp kurām, diemžēl, nav Latvijas.

Izrādās, ka 37 no tām lielākā daļa cilvēku uzskata, ka viņi visumā ir laimīgi. Starp šādām valstīm minama ASV, Japāna, Dienvidkoreja, Ēģipte, Meksika un citas. «Vidēja» laimes sajūta ASV ir pat bezdarbniekiem

# Dānijas dienas Preiļos

Atklājot Dānijas dienas rajona galvenajā bibliotēkā, rajona padomes sekretāre Valentina Brice klātesošajiem atgādināja, ka aizsākums šiem kultūras kontaktiem bija pirms diviem gadiem, kad Preiļos notika Ziemeļvalstu informācijas dienas un bija iespēja tikties gan ar Dānijas, Somijas, Norvēģijas, Zviedrijas, Islandes sabiedriskajiem darbiniekiem, Ziemeļvalstu informācijas biroja pārstāvjiem, gan skatīt, klausīties, izjust šo tautu mākslu. Sadarbība ar Ziemeļvalstu informācijas biroju turpinājās, Preiļos tika nodibināta biedrības «Norden» nodaļa, un šī rudens Dānijas dienas bija gan vietējās «Norden», gan Ziemeļvalstu informācijas biroja kopīgas aktivitātes.

Uz Dānijas dienu atklāšanas brīdi bija jau tapušas izstādes. Preiļos, kinoteātrī «Ezerzeme» — dānu mākslas plakāti, rajona galvenajā bibliotēkā — fotogrāfiju izstāde «Dānija — latvieša acīm, Latvija — dānu acīm», kā arī dānu literatūras izstāde, bet Preiļu Valsts ģimnāzijā — jauniešu mākslas un zinātnisko darbu izstāde «Dānija — pažīstamā un nepazīstamā».

Dānijas Kultūras institūta direktore Rikki Helms ir cilvēks, kas Latvijā bijusi jau barikāžu laikā, augusta puča laikā, viņa redzējusi gan mūsu tautas prieka asaras, gan kopīgo savīlojumu un pacēlumu Dziesmu svētku laikā. Viņa mil mūsu zemi. Un tas nav tikai nepamatots apgalvojums. To viņa pierādījusi ar savu darbošanos, bet vēl vairāk — ar savu personīgo dzīvi. Jo arī viņas dēls ir uzaudzis un skolā gājis Latvijā, bet tagad, 16 gados, kad vēlējies tālako izglītošanos turpināt Dānijā, viņš tur dzīvo viens pats Kopenhāgenā, kamēr māte uzskata, ka viņas pieredze, Latvijas zināšana ir vairāk vajadzīga savstarpējo kontaktu uzturēšanai ar abām zemēm — Latviju un Dāniju. Par savām attiecībām ar sarežģītu pusaudžu vecumā esošo dēlu viņa stāstīja, nekastrējoties runājā par problēmām, ko latviešu mātes neriskētu nest auditorijas priekšā — hašišs, alus, meitenes. Bet tas jau bija vēlāk. Vispirms Rikki Helms krievu valodā, jo auditorija izteica vēlēšanos labāk klausīties krieviski, nekā angļiski, iepazīstināja ar Kultūras institūta darbību, ar iespējam, kādas var radīt kultūras sakaru dibināšanā. Tie attiecas nevis uz sadarbošanos augstākajos līmeņos, jo pa šiem gadiem arī mūsu ziemeļu kaimiņi sapratuši, ka nepietiek ar Rīgas aktivitātēm, ka jādarbojas un jādodas dzīlāk Latvijā, uz provinci, ka lielpilsētu lieluma māniņa aizēno provinču kuslos centienus tikties ar pasauli, un arī izmantot šīs pasaules palīdzību. Jo, piemēram, ziemēļu valstu informācijas birojā arī nelolo ilūzijas par maksātspējīgiem ļaudīm no mūsu puses, tāpēc visa palīdzība, ko tas sniedz informācijas nodrošināšanā, kultūras sa-



● Dānijas dienu atklāšana. (No kreisās) Hanna Petersene, Rikki Helms, Rūta Jēkabsone.



● Uzstājas Rihards Beruks.



● Viktorīna labākās zināšanas par Dāniju uzrādīja Edīte Reine un Diāna Kačanova.



● Makets — Bornholmas sala 13. gadsimtā.

karu attīstībā, ir viņu pašu apmaksāta, meklējot savus sponsorus.

Hanna Petersene, arī dāniete pēc tautības, starp citu, Dānijas bijusi čempione airēšanā, tagad ir cēsiniece, šajā pilsētā darbojoties pie skolu valdes, strādā pieaugušo izglītošanā, izmantojot Dānijas tautskolu piedziņu. Hannas kundze runāja par tautskolu darbu.

Rūta Jēkabsone bija ieradusies no Rīgas, viņa strādā Ziemeļvalstu bibliotēkā, pastāstīja par tās tapšanu, par dāvinātajiem fondiem, kuri pienākuši Latvijā, rēķinot nevis eksplāru skaitu, bet — svara tonnas, kā arī ar ļoti sīku un detalizētu stāstījumu aizveda neklātienes ekskursijā uz Dāniju — pa kalniem, upēm un pilsētām, pa gadsimtiem, izmantojot karti, fotoattēlus, bukletus.

Klausītāju auditorija sastāvēja lielākoties no Preiļu jauniešiem, kā arī no inteligen-

ces, kultūras darbiniekiem, un, protams, «Norden» biedriem. Interesenti varēja jau tūlit aplūkot izstādes, bet vieniem pārējiem preiļiešiem tās pieejamas vēl pašlaik.

Dānijas dienu noslēgumā Preiļos ieradās Ziemeļvalstu informācijas biroja vadītājs Rihards Beruks un biroja darbiniece Ingrīda Peldkse. Rihards Beruks plaši informēja par Ziemeļvalstu informācijas biroju, par sakaru uzturēšanu starp Baltijas un Skandināvijas valstīm, par iespējam apgūt valodas, par palīdzību ar stipendijām, stažēšanos, bet Ingrīda Peldkse — par biroja bibliotēkas dar-

bu.

Noslēdzot Dānijas dienas, tika apkopoti gan viktorīnas par Dāniju, kas bija publicēta «Novadniekā», rezultāti, gan bērnu un jauniešu gatavotie darbi. Uz viktorīnu visvairāk atbilstoši saņemts no 1. pamatskolas skolēniem. Dažādos darbos parādījās dažādi skaiti un fakti, un to bija ieteikmējusi izmantojot izzīņas literatūra. Jaunākos izdevumus dati ir pareizāki. Atšķirās arī darbu noformējums. Kopvērtējumā pirmo vietu ieguva Preiļu 2. vidusskolas audzēknēs Edīte Reine un Diāna Kačanova, otro vietu — Preiļu 1. pamatskolas skolniece Zane Krasnais, trešo vietu — Irēna Andžāne no Preiļu arodskolas. Veicināšanas balvu saņēma arī Zane Ivanova no Preiļu Valsts ģimnāzijas.

Konkursā «Dānija pazīstamā un nepazīstamā» bija ļoti daudz oriģinālu darbu, tie tika vērtēti pa grupām. Zinātnisko darbu par mitoloģijām tēliem latviešu un ziemēļvalstu mitoloģijā bija rakstījusi Linda Ivanova. Par labāko zīmējumu apbalvoti Andrejs Piskunovs, par diviem maketiem — Bornholmas salas fragments 13. gadsimtā un smilšu kāpas — 1. pamatskolas skolotājas Dignas Prodniece radošā grupa. Atzinīgi novērtēts Santas Barones darbs.

L.Rancāne  
J.Silicka foto



● Fotogrāfs no Dānijas Jorgens Jessens fotografejēs demonstrantus Rīgā, 1991. gada jūlija.

## Aglyunys Kukaženai — 106

«Latgolai vēl ir vajadzējīgi — Naaizmērstule, Andžāne, Rupāns, Klīdzējs, Madsolās Jōns un Prikuļš, — lai arī mes pilāzam, ka kurs nu jūm pōrnūvodūs nav vairs «laikmeteigis».» (N.Neikšanīts)

Oktobris bija rakstnieces, dzejnieces, tulotājas, latgaliešu preses izdevumu līdzstrādnieces, sabiedriskas darbinieces, skolotājas (Tautas skolotājas!) Naaizmērstules (īstajā vārdā Rozalījas Tabenes (1890.28.10.-1965.17.03.)) laiks. Viņas vārds saistīs ne tikai ar aktīvu ieklausīšanos 20. gadsimta pirmās puses latgaliešu literatūras procesa veidošanā. Suģestējošs un apbrīns vērts ir šīs personības dzīves ceļš, kas, katolisko ideālu caurvīts, dažābrīd pat identificējoties ar Dievmātes tēla funkcijām, rada savdabīgu mātes sargātājas tēlu, kas ir mūžīgā garīgā nomodā par laicīgās dzīves grūtdieniem (manuprāt, agloniešu vecākās paaudzes lauds Naaizmērstuli atceras tieši tādu — alaž par ciemti domājošu).

Daudzi no mums Naaizmērstuli atpazīst lielākoties pēc viņas pirmā literārā darba — populārītā guvūša ritmizētās prozas parau-ga «Tu manis navaicoj», kurš visā pilnībā atspoguļa latgaliešu pirmās atmodas laika noskaņas. Taču Naaizmērstules literārā mantojuma mērogi ir daudz plašāki.

Savā literārās darbības sākumposmā Naaizmērstulei visvairāk raksta īsās prozas darbus — stāstus, daudzos no tiem pievēroties latgaliešu dzīves tēlojumam, tādējādi ieviešot reālisma elementu izmantojumu ar latgaliešu prozā kopumā. Jāatzīmē, ka reālistiskais praktiski līdz spēcīgajiem J.Rudiņa stāstiem ir kopsakarā ar kultūrvēsturisko elementu, tradīciju u.tml. aprakstiem. Piemina Lietuvas ietekme Naaizmērstules darbos vispār: klostēri, sīzētu izmantošana u.c. elementi.

Pirmais publicistikā stila darbi Naaizmērstulei ir savdabīgs kristīgo tradīciju un didaktiskā elementa savijums. Reāģēdama uz sava lāka svārigākajiem notikumiem, t.i., Pirmā pasaules kara briesmām, Naaizmērstule savos raktos skar aktuālu problēmu — sievietes un bērnu likteni kara laikā, tādējādi izvēršot savus darbus par emocionāliem, pat kliedzīiem saucieniem pēc humānisma un kristīgās attieksmes pret dzīvību. Ieklausīties: «Jyus, kam tyvoka milebas lūde pōršoōve sirdi, jyus, kas karaveiřu brōli asat, apsažalojīt par atraīnem un bārnim, pijemīt jūs sovā mōjā, a kritišo karaveiřa gors, kas kai bolts bolūds lidoj pa dzimtini, prīcōsis, byus jums pateicīgs.» Naaizmērstule runā par visu laikmetu vērtības cilvēkā — humānismu — nepieciešamību, kas ir ciešā kopsakarā ar kristīgo milestību, kas, savukārt, tik ļoti nepieciešama arī mūsdienu disharmoniskajam cilvēkam.

Latvijas Republikas laikā Naaizmērstule izvērš aktīvu literāro darbību, rakstot visos dailliterārās žanros. Īpaši atzinīgi šajā posmā vērtējamas literārās pasakas, kas ar savu valodas un stilu oriģinalitāti kļūst par labu šī žanra paraugu ne tikai latgaliešu literatūrā (kur literārās pasakas žanrs nav ipaši attīstīts), bet arī latviešu literatūrā līdz tādu meistarū vārdiem kā K.Skalbe, A.Sakse. Citos prozas žanros — stāstos, tēlojumos, literārajās teikās — Naaizmērstule izvērš kristīgo tēmu, līdz ar to radot savu kristīgā ideāla tēlu.

Naaizmērstule mēģina pieteikt sevi arī kā dramaturģe, taču izņemot darbus «Dorbs un Dzīsme», «Puču Kēnenīne», citas lugas ir vājas gan mākslinieciskā izpildījumā, gan pieteiktajā idejā.

Publicistikā Naaizmērstules sniegums ir visai dažāds. Ir interesantas, faktoloģiski un kultūrvēsturiski pamatotas apceres, kurās dots arī autors subjektīvais vērtējums. Šādi uzrakstītais populārzinātības apceres lieci na par autors labo erudīciju. Bet ir liela daļa rakstu, kuri izvēršas par kļaujī moralizēšanu, didaktisku pamācību virteni, un te pārsvaru gūst Naaizmērstules — skolotājas — audzināšanas tendences.

Varbūt mūsdienu stresa, savstarpējās neieicietības, bieži vien arī bezcerības pilnajā dzīvē ir vērts ieklausīties Naaizmērstules stāstu varonu teiktajā. Tā darbā «Pādejais» no mājām pelējā aizējosās dēls mātei saka: «Tu paliksi sātā, es išu. Naraudi, bet svētie mani celā. Pavasar, kod izkuss snigs, es grīzšūs, aparsu zemi, — spāka man pītks.» Naaizmērstule apgalvo, ka latgalietis, kurš ir baznīcā krīsīts katolis, nedrīst zaudēt cerību, piebilstos, ka «latvīts, jo gryb strōdōt, dorba nasabeist».

Naaizmērstule atdusas Aglonas kapos. Uz viņas kapa plāksnes izlasāmi vārdi — «Dīvs — muna cereiba», — kas atgādina par šīs izcilās personības garīgo jūtu patiesumu visa mūža garumā.

Anita Vaivode  
(Aglonā)

# Rudzētu jaunsargi

■ Tuvojoties Lāčplēša dienai, šoreiz tiksīmies ne ar aizgājušo laiku varoniem, bet tiem, kas aug nākotnei — droši, stipri, bezbailīgi.

Masveidīgās, uzspiestās un garlaicīgām teorijām pārpilnās obligātās militāras apmācības sen izmērtais no skolām, taču to vieta samērā gausi tiek aizpildīta. Bet līdzsvarām jābūt. Jo vienmēr ir bijuši gan zēni klusi sapņotāji un dzēju rakstītāji, gan amatnieki un tehnikas jaucēji, salicēji un vēlāk — braucēji, būvētāji, konstruktori, gan arī visos laikos aug zēni, kam patīk viss militārais — forma, ieroči, reglaments, komandu došana un izpildīšana, pārgājieni ar noslēpumainu nakšņošanu teltis un grūtību pārvarešana. Tieši šādiem zēniem ir domāta jaunsargu organizācija, zemessardzes paspārnē tapusi un pastāvoša, un kopā ar to izbaudoša arī šodiendienas realitātes smagumu — līdzekļu trūkumu. Rajonā vairākās skolās pastāv un darbojas jaunsargu grupas, bet Rudzētu vidusskolā jaunsargi organizējās paši pirmie rajonā. 1994. gadā pie šī darba kērās skolas fizkulturnas skolotājs, zemessargs Jānis Pintāns. Nevienam neko neuzspieda, bija tikai piedāvājums, kas atrada kādu desmitu vai vairāk atsaucīgu jauniešu.

— Man nebija īstas informācijas, ko un kā darīt, — šodien atceras Jānis Pintāns. — Tomēr jau pēc kāda mēneša Rīgā notika seminārs jaunsargu vadītājiem, devos uz to. Seminārā tikos ar citu novadu — Vidzemes, Kurzemes jaunsargu vadītājiem, tur Šī kustība ir plaša, aktīva. Pēc tam bija jāgatavojas salidojumam Aizkrauklē. Darbību izvēršām atbilstoši salidojuma nolikumam. Kopvērtējumā Rudzētu jaunsargu grupa ieguva pirmo vietu republikā.

Kā esmu pārliecīnājies, katrā jaunsargu grupa strādā atsevišķā virzienā, kas ir atkarīgs no tā, kas tuvāk pie sirds tam skolotājam, kas viņus vada. Tā kā esmu fizikultūras skolotājs, tad mēs nodarbojamies ar fizisko sagatavotību, ierindas mācību, darbojamies dabīgos apstākļos, arā, kur dažādās situācijās atklājas katrā daba, spējas, rakturs. Domāju, ka teorētiskas runas jauniešus tik joti nepiesaistītu.

Šogad skolā jau ir 20 jaunsargi, kas darbojas divās vecuma grupās — no 12 līdz 14 gadiem un no 14 līdz 18 gadiem. Par jaunsargu var klūt tikai ar vecāku atlauju, kas apstiprināta rak-

stiski. Jaunsargam ir pārbaudes laiks, pēc tā viņš nodod zvērestu un klūst īstens organizācijas loceklis.

Pirmajā gadā zemessardzē pastāvēja algota šata vienība, kas bija paredzēta darbam ar jaunsargiem, un šis darbinieks ieradās skolās. Bet valsts augstākās lemošās amatpersonas nolēma, ka tikpat labi zemessargi ar jaunsargiem var strādāt sabiedriskā kārtā, un tā tas šodien arī notiek. Rudzētu ceturtās rotas komandieris Jānis Grandāns (rotā ieķauti seši pagasti) ne tikai organizē darbu ar vietējiem jauniešiem, bet domā, ka drīzumā izdosies nodibināt jaunsargu grupu arī vienā citā savas rotas teritorijas skolā.

— Kaut arī šīs darbs netiek finansēts, — saka Jānis Grandāns, — to never pamest, jo, pirmskārt, jauniešos redzu lielu ieinteresētību, bet, otrkārt, ņēl pamest to, kur ieguldīts tik daudz darba. Jaunsargi ik nedēļas nodarbojas divas stundas, vispirms ir stundu gara nodarbibā ar jaunāko grupu, pēc tam stundu strādā abas grupas kopā, tad — stunda ar vecāko grupu. Zēniem visvairāk patīk ieroču izjauskšana, salīkšana, šaušana. Vasara notika zemessardzes bataljona sporta sacensības, kurās piedalījās arī visi rajona jaunsargi. Rudzētieši ieguva otro vietu, bet meitenes (jaunsargos darbojas arī meitenes) pat izrādījās pārākas par sāncensēm.

Jaunsargu kustībā pozītīvs ir tas, ka šiem zēniem ir daudz labāka fiziskā sagatavotība, viņiem ir jūtamāk izteikta pašaspziņa, viņi lepojas ar to, ka ir jaunsargi, pie tam viņiem ir pavismārī disciplīna, iepāši arpus skolas viņu uztvedība ir no pierītāka, savaldīgāka. Aizojot armijā, viņiem būs vieglāk iejušies, jo būs apguvuši reglamentu, ierindas mācību, sološanu. Jaunsargiem ir priekšrocības, stājoties Aizkraukles profesionālajā skolā, kurā sagatava zemessardzes kadrus, viņiem vieglāk iejusties militārajās mācību iestādēs — Policijas vai Aizsardzības akadēmijās.

Rudzētu vidusskolā jaunsargu nodarbibām pateicīga vieta, jo vēl no militārās apmācības laikiem saglabājusies labi ierikota šķēršļu josla, šautuve.

Jānis Grandāns gan priečājās par brašājiem vietējā pagasta puišiem, gan arī izteicās, ka jaunsargi būtu pelniņu kādu materiālu pašīzdevi. Kaut vai formu ziņā. Ko topošie vīri domā, ja šodien viņiem jāvelk formas tērps, ko hu-



Preiļu zemessardzes 35. bataljona ceturtās rotas jaunsargi kopā ar rotas komandieri Jāni Grandānu un skolotāju Jāni Pintānu.

Foto — J.Sillickis

#### Rolands:

«Interesanti braukt uz sacensībām, patīk šaušana. Es nedomāju izvairīties no iešanas armijā.»



#### Gvido:

«Patīk tas, ka ir forma, ka var šaut. Es lasu patronu čaulītes un tās krāju. Mācībās man iet labi.»



#### Edgars:

«Man patika salidojums Aizkrauklē, jaunsargi iemācās rīkoties ar ieročiem. Es dienēšu Latvijas armijā.»



#### Diāna:

«Patīk sporta šana, kas ir savādāk nekā fizikultūras stundās, un patīk pārbaudīt sevi riskantās situācijās.»



svērt, ko pirkst vispirms — arklu, rezerves daļas traktoriem vai automātus.

No mācībām un treniņiem brīvajā laikā kursanti aktīvi piedalās skolas mākslinieciskajā pašdarbībā — jauktajā korī, deju kolektīvā. Pamazām vien zemessargu pirmais kurss klūst par kodolu, rāda priekšzīmi mācībās, sabiedriskajā dzīvē. Tikai pašā mācību gada sākumā citu speciālitāšu audzēknī atlāvās izteikt pa dzēlīgai piezīmei, kad puiši ierindā soļoja uz ēdnīcu vai nodarbibām. Tagad uz viņiem skatās ar cieņu un pat nelielu skaudību. Bet vislielākās simpatījas kursanti izpelnījušies skolas meiteņu acīs. Sak, ja ejot kāds puijis no citas grupas, tad viņam blakus viena meitene, ja pastaigājoties kursants, tad viņam pie elkoņiem turties jau divas...

Mirdzot šķēpiem zeltsaules staros... Vējainajā rudens dienā skan dziesma, kad kursanti trenējas ierindas mācībā. Skan tūri braši. Un cītādi nemaz nevar būt, jo 11. novembrī viņiem jābrauc uz Rigu, kur Kara muzejā notiks Lāčplēša dienas svītības. Puiši no Jaunaglonas tur nodos svītīgo jaunsarga solījumu. Lai viņiem labi veicas!

L.Kirillova

## Lāčplēša mantinieki

### Sakums 1. lappuse

Jaunaglonas lauksaimniecības skolas direktors Visvaldis Kursīts atzīst, ka jaunajai specialitātei bijusi varen liela piekritīšana. 1. septembrī grupā uzsāka mācības trīsdesmit astoņi puiši. Direktors saka, grupa esot krietni liela. Iepriekšējo gadu un citu grupu pieredze liecinājusi, ka jau pirmā mēneša laikā cilvēki četri vai pieci noteikti atsījoties. Domājuši, ka tā būs arī ar zemessargiem, jo fiziskā slodze puišiem ir krietna, arī disciplīna daudz stingrāka.

Taču tagad gan direktoram, gan militārās apmācības instruktoriem un pārējiem pedagoģiem ar patiesu prieku ir jāzīst, ka visi jaunuļņemtie turas godam. Puiši mācīsies Jaunaglonā četrus gadus un šajā laikā iegūs vidējo izglītību, bet sekਮīga zemessardzes apmācību programmas apguve viņiem dos iespēju ar daudz mazākām pūlēm iestāties Aizsardzības akadēmijā, Policijas akadēmijā, kā arī samazinās obligāto dienesta laiku līdz sešiem mēnešiem.

Kopīgiem iemācīt prasīgumu pret sevi un pret biedriem, kā arī disciplīnu. Protams, šajā ziņā neesam tik stingri kā armijā. Tomēr kārtība paliek kārtība, nekādas valības nav pieļaujamas. Tas ir vajadzīgs ne tikai tādēļ, lai puišiem, kuri vēlāk izvēlēsies ar armijas dzīvi saistītu profesiju, būtu vieglāk dienēt, bet arī tādēļ, lai mūsu skolu absolventu jauni vīrieši, kuri nebaidās grūtību un ir pārliecīnāti par sevi.

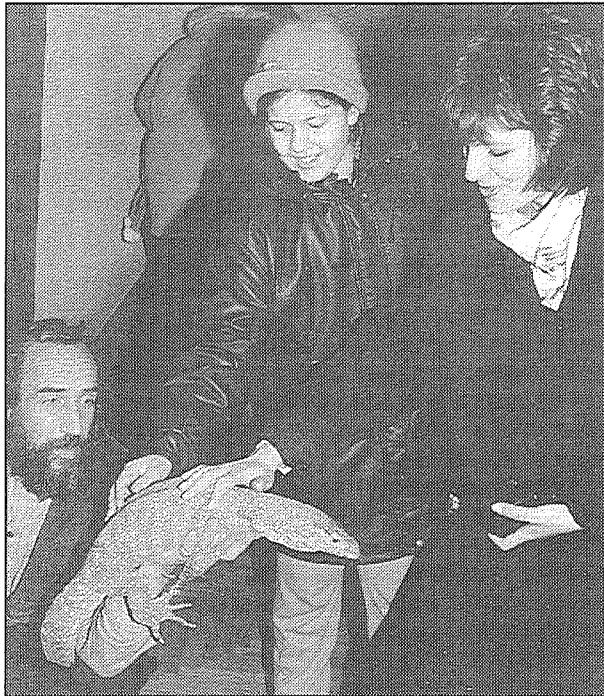
Kopā ar militārās apmācības instruktoru Ilmāru Sparānu Juris Višķers kursan-

iem māca militārās vadības pamatus, militāro psiholoģiju, ierindas mācību un ceremonijas. Puišiem ir krietiņi fiziskā slodze, jo bez parastajām fiziskajām nodarbibām viņi trenējas dažādos pulcījos un sporta sekcijās. Pēc pirmā mācību gada beigām paredzēta militārā nometne. Tad jau arī varēs redzēt, kas apgūts skolā.

Bieži viesi pie topošajiem zemessargiem ir Rīgas Zemessardzes štāba atbildīgais pārstāvās par jaunsargu apmācību Egberts Imants, kā arī Boļeslavs Kivlenieks un Jānis Barons no 35. zemessardzes bataljona. Ar viņu palīdzību tiks apgūta ieroču mācība, praktiskās nodarbibas šaušanā. Pamazām papildinās mācību un uzskates līdzekļu krājumi. Lai visu nepieciešamo iegādātos uzreiz, skolai nepieciešams līdzekļu.

Direktors Visvaldis Kursīts atzīst, ka lielākā problēma pagaidām ir, kā izveidot ieroču istabu. Ja naudu neiedos republikāniskais zemessardzes štābs, ieročus un munīciju vajadzēs pamazām gādāt pašiem. Vienīgi tad vajadzēs pamatīgi iz-

## Vai vēlaties sasveicināties ar karalisko pitonu?



Bengālijas varāns, izrādās, ir itin jauks radījums, ja vien viņu savās rokās tur pats Aleksandrs kungus.

Foto — A.Kursīts

No 4. līdz 6. novembrim Līvānos bija skatāma eksotisko dzīvnieku kluba «Lero» rīkotā izstāde, kura bija paguvusi apceļot turpat vai visu Latviju, tai skaitā arī mūsu rajonu.

Izstāde izpelnījās lielu ievēribu un attaisnoja savu nosaukumu, — tajā skatāmā «ekspozīcija» bija īsti eksotiska — Aus-trumāzijas ūdensdrakons, tievais lori, varavīksnes žaudzējūšķa, Melendorfa kāpeletājzalktis, zaļā boiga, Bengālijas varāns, Nīlas krokodils, dzelšnastes agāna, Ēģiptes kobra, dažādu sugu pitoni un citi ložņajoshi radījumi, un pat pāris jauki mērķaķi. Šos visādā ziņā interesantos Āfrikas un Dienvidaustrumāzijas ie-

izstādēs, arī lielajā izstādē Latvijas Dabas muzejā. Katram šīs kolekcijas dzīvniekam ir saimnieks, kas rūpējas par savu lolojumu, jo kā nu ne, — iegādāties šādu eksotisku radījumu ir dārgs prieks, tāpēc pārsvarā Latvijā to atlaujas tūriģi cilvēki. Bet ar naudu vien nepietiek, jo eksotiskiem dzīvniekiem nepieciešama arī īpaša attieksme un kopšana. Kluba prezidents Aleksandrs gan apgalvoja, ka «strādāt ar dzīvniekiem ir labāk kā ar cilvēkiem, jo cilvēks ir pasaule bilstamākais dzīvnieks. Es lieliski zinu, ko gaidit no jebkura dzīvnieka, bet neuzdrošinos prognozēt cilvēka rīcību...»

Daina Kursīte

izmniekus varēja ne tikai aplūkot, bet arī pabarot un pat aptauštīt, ja vien pietika drosmes.

Klubs «Lero», kā stāstīja pats tā prezidents Aleksandrs Grūšins, darbojas kā sabiedriska organizācija. Kluba «pirmsākums» pirms 3 gadiem ir bijis eksotisko dzīvnieku veikals Rīgas centrā. Šobrīd klubam ir loti labi kontakti ar līdzīgām organizācijām visur pasaule, kas dod iespēju gan iepirk ekso-tiskos dzīvniekus, gan apmainīties ar informāciju par viņu kopšanu utt. Kluba «Lero» eksotisko dzīvnieku kolekcija, kura ik gadu tiek mainīta, ir lielākā Baltijas valstīs (Līvānos skatāma bija tikai nelielā daļa no tās). Katru gadu tā tiek izrādīta Latvijā — 1. vidusskola 3:2, Mežniecība — Riebiņi 1:3, Rudzāti — Vīlāni 1:3, SCO — «Atvars» 3:0, ŽKS — SCO 3:2, Vīlāni — 1. vidusskola 3:1, Rožupe — Rudzāti 3:2, Lattelekom — «Atvars» 3:0. Tūmīra tabula:

1. Rožupe	4—0
2. Lattelekom	3—0
3. Riebiņi	2—0
4. ŽKS	2—1
5. Vīlāni	2—1
6. SCO	2—3
7. Mežniecība	1—2
8. 1. vidusskola	0—4
9. Rudzāti	0—3
10. «Atvars»	0—2

No Sonedēl paredzētajām spēlēm līdz-jutējiem kā interesantāko var ieteikt šoienas macu Lattelekom — Riebiņi (17.00) un svētdien spēli starp Mežniecības un Rožupes komandām (17.00).

Imants Babris,  
SK «Cerība» priekšsēdētājs

J.Silicka foto

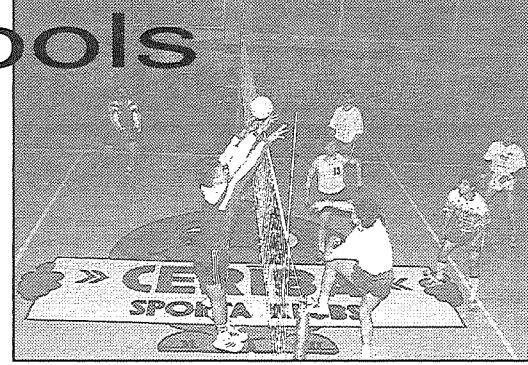
## Volejbols

Ilīnā sparā rit pilsētas čempionāta spēles. Dāmu konkurenčē pēdējās kārtās fiksēti šādi rezultāti: «Haoss» — Līvāni 3:0, 2. vidusskola — Līvāni 3:1, 2. vidusskola — Riebiņi 3:2, Gimnāzija — Riebiņi 3:0, «Haoss» — 2. vidusskola 3:0.

1. Gimnāzija	3—0
2. «Haoss»	3—0
3. 2. vidusskola	2—2
4. Riebiņi	1—3
5. Līvāni	0—4

Šodien plkst. 15.00 pirmo savstarpējo spēli aizvadīs līdzervienības — Gimnāzija un «Haoss».

Vīru turnīrā spēku samēri ir diezgan līdzvērtīgi. Spēles bieži vien ieilgst un beidzas pirms pusnakti. Tiem līdzjutējiem, kuri neiztur līdz galam, pazīnojam notikušo spēļu rezultātus: SCO — Rožupe 0:3, Mežniecība — ŽKS 1:3, Lattelekom — 1. vidusskola 3:0, Rožupe — 1. vidusskola 3:2, Mežniecība — Riebiņi 1:3, Rudzāti — Vīlāni 1:3, SCO — «Atvars» 3:0, ŽKS — SCO 3:2, Vīlāni — 1. vidusskola 3:1, Rožupe — Rudzāti 3:2, Lattelekom — «Atvars» 3:0. Turnīra tabula:



### Attēlos:

- Riebiņi — 1. vidusskola. Uzbrukumā 1. pamatskolas direktors Aldis Adamovičs.
- Aleksandra Točko (vidū) un Preiļu 2. vidusskolas volejbolistes. Biedzot arī šīs skolas komanda piedalās pilsētas čempionātā.
- Jānis Belousovskā kā arvien pieskata Riebiņu volejbola dāmu komandu.

## Orientēšanās sacensības Steķu silā

Jau vairākus gadus Steķu silā, kurš atrodas Rudzētos, notiek sacensības orientēšanās sportā. Arī šī gada rudenī Rudzētu vidusskolas organizētajās sacensībās bija pulcējušies tie, kuri vēl nebija aizmirsusi orientēšanās sportu, jo pirms vairākiem gadiem orientēšanās sports Preiļu rajonā bija ļoti populārs, sacensības notika Dovalē, Aglonā, Rudzētos, Līvānos.

Bez Rudzētu vidusskolas dalībniekiem, kuri piedalījās ļoti kuplā skaitā, uz sacensībām bija atbraukuši dalībnieki no Sutru, Aizkalnes un Jaunsilavu skolām. Arī pieauga vīri no Preiļu policijas un Preiļu 35. zemessardzes bataljona. 70 skolēni un 10 pieaugušie vēlējās doties kontrolpunktu meklēšanā.

Kad bija uzluktas starta un finiša zīmes, tiesnesis ie-saucās: «Trīs, divi, viens, aiziet!», un sacensības varēja sākties. No skāļā trokšņa pamodās Steķu sila iedzīvotāji. Novēlojušos sēnotāju iztraucēja dalībnieki, kuri bija apmaldījušies. Sūnās savus iniciālus atstāja kurpu zoles. Tiesnešiem ilgi nebija jāgaida, kad viņi varēja nospiest hronometru slēdžus un lapiņās atzīmēt rezultātus. Kamēr daži maldījās pa silu, citi jau dzēra karstu tēju. Pēdējie, kā smejies, ieradās skolotāji. Tomēr pēc četrām stundām bufetnieki varēja kravāt pāri palikušās desīnas, jo sacensības bija beigušās. Tie, kuri kontrolpunktus atrada pirmie, varēja priecāties par medaļām un diplomiem. Labākos rezultātus ieguva Zane Grigale, Jānis Rusiņš, Gunta Švarce, Ronalds Marcinkevičs, In-ta Pizele, Arvīds Šņepsts, Diāna Gribonika, Jānis Zverbulis.

Kopumā sacensības bija izdevušās labi un visiem tās patika. Sacensību galvenais tiesnesis Jānis Pintāns teica, ka orientēšanās sacensību tradīcijas vajadzētu atjaunot arī rajona mērogā, jo orientēšanās sports ir interesants un pieejams visiem.

Liene Pintāne,  
Rudzētu vidusskolas 7. klases skolniece

### Attēlos:

- Pirms došanās trasē (no kreisās) Edīte Puncule, Inga Rjaboškapova un Māra Sprīnģe.

- Apbalvojumu no fiziklūras skolotāja Jāņa Pintāna rokām saņem Andra Valaine.

Ivara Kivlenieka foto



## Zonālās sacensības Rēzeknē

Rēzeknē notika LR lekšlietu ministrijas zonālās sacensības svaru bumbu celšanā ugunsdzēsējiem, kurās sacentās Latgales novada ugunsdzēsēju komandas.

Sacensības notika sešās svara kategorijās, kur trīs pirmās vietas izcīnīja rēzeknieši, vienu Daugavpils pārstāvis un divas prelieši. Svarā līdz 70 kilogramiem ļoti labu rezultātu uzrādīja Aivars Určs, bet svarā līdz 80 kilogramiem uzvara tika Vasilijs Verzem. Labāko vispārejo rezultātu uzrādīja Ilmārs Jaudzems no Rēzeknes.

Komandu vērtējumā pirmajā vietā ierindojās Daugavpils komanda, otrajā — Rēzekne, bet trešie bija Jēkabpils pārstāvji.

Irīna Kopeika

## Konkurss autobusu šoferiem

Pēc senas un labas tradīcijas Jēkabpils autobusu parka Preiļu filiāles autovadītāji gatavoja profesionāliem svētkiem — Autotransporta darbinieku dienai. Šoruden — ar piedālīšanos Ceļu satiksmes noteikumu konkursā.

Filiāles priekšnieks Arnolds Cakula saliedētā kolektīva autovadītāji (arī citu profesiju darbinieki) rīta reisu starplaikā sacentās pareizo (šad tad arī nepareizo) atbilstu sniegšanā uz izlozēto biļešu 30 jautājumiem.

Pirmās trīs vietas ieguva Juris Vjakse, Georgs Kovalkovs un Jānis Bernāns.

Dāmu konkurenčē bez konkurencēs uzvarēja kasiere Svetlana Kokina.

Marģers Jaudzems, konkursa organizators

# Sludinājumi un reklama • 22305

## Pārdod

takša kucēnus. Tel. 65061;  
\*\*\*  
darba zirgu ar ciltsrakstiem. Tel. 39559;  
\*\*\*  
grūsnu teli. Tel. 18176;  
\*\*\*  
govi un jaunu slaucamo aparātu. Tel. 54628;  
\*\*\*  
GAZ-52, furgons ar logiem, 1990.g. Tel. 23597;  
\*\*\*  
pikapu GAZ-24 un VAZ-2106 (var rezerves daļām). Zvanīt 37560 vakaros;  
\*\*\*  
Audi-100, 1987.g., Opel Omega, 1989.g., Volvo-440, 1990.g., Audi Coupe, 1986.g., Opel Ascona, 1985.g., Opel Kadett, 1985.g., Opel Kadett Caravan, 1986.g., dīzelis. Tālr. 24617;  
\*\*\*  
Audi-80, pārejas modelis, 1984.g., VW Golf II, dīzelis, 1985.g. Tālr. 22670 darba laikā, 23395;  
\*\*\*  
automašīnu Subaru Leone Kombi, 1986.g. Tel. 23294;  
\*\*\*  
Audi-100 (cigārs), 1983.g., 1800 \$, un Volkswagen Passat (dīzelis), 1981.g., 1250 \$. Tālr. 21142, 24555, 24607;  
\*\*\*  
VAZ-2101, 1979.g. Tālr. 24556;

Audi-100 CC, 1984.g. Tālr. 23689;  
\*\*\*  
Ford Sierra D 2,3 DGL, 1983.g. novembris (āķis, 5 ātrumi, stūres pastiprinātājs) vai maina. Tel. 15301 pēc 16.00;  
\*\*\*  
VAZ-2105, 1981.g. Tālr. 23953 vakaros;  
\*\*\*  
motociklu Jawa-350. Tālr. 41110;  
\*\*\*  
VAZ-21061, 03 dzinējs, 1985.g. Tālr. 41592;  
\*\*\*  
traktoru URSUS-360, 200 motostundas, Ls 2000, pašizgatavotu traktoru par Ls 200, T-25 par Ls 1500, divkorpusu arku un kultivatoru. Tālr. 39553 pēc 18;  
\*\*\*  
kooperatīvo trīsistabu dzīvokli Preiļos. Tālr. 22946;  
\*\*\*  
māju ar saimniecības ēkām, zemi un mežu Pelēcos, ir Žemesgrāmatā. Tālr. 55645;  
\*\*\*  
lēti māju laukos. Tālr. 19719;  
\*\*\*  
jaunus ledusskapjus, saldētavas «Snaige». Piegāde, garantija 1 gads. Tel. 21268;  
\*\*\*  
GAZ-52 garo rāmi ar agregātiem. Tālr. 22893;  
\*\*\*  
kultivatoru ar S-veida zariem

par Ls 170. Tālr. 18137;

garāžu Līvānos pie viadukta, ir bedre, pagrabs. Zvanīt 22434 vakaros;

jaunus SMD motoru turbokompresorū. Zvanīt 54714 agri rītā;  
\*\*\*  
T-40 AM, 1991. g., 850 moto-stundas, darba kārtībā. Zvanīt 44511 pēc 18.

## Pērk

jenotu un lapsu ādas. Zvanīt 22724 vakaros;

kartupeļus 0,04 Ls/kg, kviešus, mazāk par 2 t nepiedāvāt. Tālr. 21706;

divistabu dzīvokli Preiļos. Tālr. 21400;

galu. Tālr. 22807;

galu. Tālr. 21898;

cūkgāju. Tālr. 8-22-345669;

galu. Tālr. 23108;

galu. Tālr. 55743;

galu. Tel. 24420;

jaunlopus un aitas. Tālr. 23360 rītos un vakaros.

## Maina

divistabu dzīvokli bez ērtībām

Preiļos pret divistabu dzīvokli ar ērtībām (siera rūpīnīcas rajonā var būt vienīstaba). Tālr. 24408;

vienīstaba dzīvokli ar ērtībām Rēzeknē pret māju Preiļos vai Preiļu tuvumā. Ir variante. Tālr. 24126;

UAZ-469 labā tehniskā kārtībā, tehniskā apskate līdz 1997. gada novembrim, pret VAZ-21063 vai pārdod. Tālr. 52423.

## Dažādi

Šī gada 15. novembrī plkst. 11.00 Preiļos pie baltā krusta notiks piemiņas mitīš, veltīts Lāčplēša dienai.

Preiļu politiski represēto klubu 15.11.1996. plkst. 12.00 aicina savus biedrus uz sanāksmi grāmatu namā «Latgale».

Zāģē mežu. Tālr. 55650.

Zāģē mežu. Tel. 15391.

Ar garantiju remontē traktoru augstspiediena degvielas sūkņus. Zvanīt 54714 agri rītā.

Pērk privatizācijas sertifikātus par visaugstākajām cenām Līvānos, pasta ēkas 2. stāvā. Tālr. 42663.

◆ 13. novembrī tirgos 3,5 mēnešus vecus «Haiseks» šķērnes jaunputrus, 9 un 12 mēnešus vecas dējējvistas Sīļukalnā 9.00, Galēnos 9.20, Stabuliekos 9.40, Riebiņos 10.00, Preiļos 10.20, Aizkalnē 11.20, Rušonā 11.40, Aglonā 12.00, Ārdavā 12.20, Pelēčos 12.40, Raudovkā 13.00, 2. Vārkavā 13.40, 1. Vārkavā 14.00, Ančkinos 14.20, Sutros 14.40, Rožupē 15.00, Rudzātos 15.10.

Preiļos, Liepu ielā 22, pieņemšanu uzsāk stomatologs V.Sosedovs. Darba laiks: pirmadienās no 15.00, otrdienu no 9.00, ceturtdienās no 14.00, piektdienu no 13.00. Iepriekšēja pierakstīšanās pa tel. 42917.

SIA «Līvānu PMK» pārdod galdniecības un dzelzsbetona izstrādājumus. Veic celtniecības un montāžas darbus. Tel. 43534 no 10.00 līdz 14.00.

SIA «Remontnieks» Aglonā, Avotu ielā 9, pārdod amonija salpetri — 90 Ls/t, granulēto superfosfātu — 85 Ls/t, kālija hlorīdu — 80 Ls/t, akmenīgiles. Tālr. 65147.

SIA «Diski» Preiļos organizē B kategorijas auto vadītāju kursus, kā arī komplektē C1 un C kategorijas grupas. Pieteikties var visu novembri. Tālr. 24118, 21494, vēlams vakaros.

Preiļu VVC piedāvā pretgripas vakcīnu. Tālr. 22552.

Pēc remonta darbu atsākusi kinoteātra «Ezerzeme» videonoma:

- teicama kvalitāte,
- mērenas cenas,
- laipna apkalošana.

Tālr. 21811

## APSTIPRINĀTI NOTEIKUMI

Privatizācijas aģentūra paziņo, ka 31.10.1996. ir apstiprināti

**Valsts Daugavpils energoceltniecības uzņēmuma objekta Nr. 1 - ražošanas iecirkņa Cirīšu ielā 2, Aglonā, privatizācijas noteikumi**

### Atrašanās vieta:

Cirīšu iela 2, Aglona, Preiļu raj., LV - 5304.

**Privatizācijas subjekti** var iepazīties ar šī objekta privatizācijas noteikumiem un pieteikties privatizācijai saskaņā ar tiem Privatizācijas aģentūrā K.Valdemāra ielā 31, Rīgā, līdz 1996. gada 3. decembra plkst. 16.00.

Vairāku pretendētu gadījumā izsole 1996. gada 14. decembri plkst. 11.00 K.Valdemāra ielā 31.

Tālrunis uzziņām 7021308.

Privatizācijas aģentūra

K. Valdemāra ielā 31, Rīga, LV - 1887

## NOVADNIEKS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759.

Pasūtījuma indekss 3033.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,71. Mazumtirdzniecībā ligumcena.

© Pārpārešanas un citēšanas gadījumā atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

## ZEMES BANKA

A/s «Latvijas Zemes banka» līdz šī gada 31. decembrim pieņem Ziemassvētku depozītnoguldījumu:

- depozīts ar ikmēneša procentu izmaksu,
- depozīta termiņš seši mēneši,
- gada procentu likmes:  
latos — 12,5%,  
USD — 10%.

Bankā tāpat kā līdz šim tiek pieņemti depozītnoguldījumi LVL, USD, DEM:

- termiņognoguldījumi ar procentu izmaksu termiņa beigās,
- termiņognoguldījumi ar procentu izmaksu ik mēnesi,
- papildināmās termiņognoguldījums ar procentu izmaksu termiņa beigās,
- speciālais termiņognoguldījums.

**Tuvāka informācija bankas Preiļu filiālē un Līvānu norēķinu grupā.**

Daudz darba stundu kopā nostāgājam, gan priekus mēs, gan bēdas pratām kopā vīt, Bet šodien mums no tevis jāatlādās, Bez tevis darba diena sāksies rīt. Kad rūgti smaržo egļu zari un pār ziediem klusi list asaru lāses, sērojam kopā ar tuviniekiem, Mečeslavu BAROVSKI mūžībā aizvadot.

SIA «Agroapgāde» kolektīvs

Izsakām līdzjūtību Mečeslavu BAROVSKA ģimenei, viru un tēvu zaudējot. Mednieku kolektīvs «Fortūna»

Bet dienas skrien. Un vēji aizlauž spārnus Ar vienu vēzienu, kam salnas raksts, Ar bēru šalkām sēru ziņu pārnes: Vairs tēva nav, vairs nav...

Izsakām līdzjūtību Marijai Lazdānei. SIA RBKK kolektīvs

Skumju brīdi esam kopā ar Zinaidu Dumpi, VĪRU smiltājā guldot. Mājas sekcijas kaimiņi

Kā dziju kamols mūžs ir sarināts, Kur dzīpāri visdažākie mirdz. Ja spētu tos kāds atkal atšķetināt, Tad vidū būtu — mātes sirds.

Kad smilšu kalnā vedis MĀTES pēdējais ceļš, izsakām dzīļu līdzjūtību Aleksejam Romanovam. SIA «Agroapgāde» kolektīvs

**Redaktors  
Pēteris Pizelis**

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018  
Iespējīgs SIA «Latgales drukā»,  
Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.  
Offsetiesplēdums. Metiens 4950.